

A9-0112/2020

9.6.2020

PRANEŠIMAS

dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Rytų partnerystės, rengiantis 2020 m. birželio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimui (2019/2209(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Petras Auštrevičius

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS PROJEKTAS	3
TARPTAUTINĖS PREKYBOS KOMITETO LAIŠKAS	24
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	27
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	28

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS PROJEKTAS

Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Rytų partnerystės, rengiantis 2020 m. birželio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimui (2019/2209(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2, 3 ir 8 straipsnius ir V antraštinę dalį, ypač 21, 22, 36 ir 37 straipsnius, ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) penktąją dalį,
- atsižvelgdamas į tai, kad 2009 m. gegužės 7 d. Prahoje bendromis ES ir jos šešių Rytų Europos partnerių – Armėnijos, Azerbaidžano, Baltarusijos, Sakartvelo, Moldovos Respublikos ir Ukrainos pastangomis pradėta įgyvendinti Rytų partnerystė,
- atsižvelgdamas į 2009 m. Prahos, 2011 m. Varšuvoje, 2013 m. Vilniuje, 2015 m. Rygoje ir 2017 m. Briuselyje įvykusių Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimų bendras deklaracijas,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Gruzijos asociacijos susitarimą¹, Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą² ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą³, įskaitant išsamias ir visapusiškas laisvosios prekybos erdves (IVLPE), ir Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą⁴,
- atsižvelgdamas į ES ir Azerbaidžano partnerystės prioritetus, kuriuos 2018 m. rugsėjo 28 d. patvirtino Bendradarbiavimo taryba⁵,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 19 d. parlamentinių asociacijos su Ukraina ir Moldova komitetų posėdžiuose priimtus galutinius pareiškimus ir rekomendacijas,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 18 d. Parlamento metinį pranešimą dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo⁶,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1806⁷, nustatantį trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus,

¹ OL L 261, 2014 8 30, p. 4.

² OL L 260, 2014 8 30, p. 4.

³ OL L 161, 2014 5 29, p. 3.

⁴ OL L 23, 2018 1 26, p. 4.

⁵ 2018 m. rugsėjo 28 d. ES ir Azerbaidžano bendradarbiavimo tarybos rekomendacija Nr. 1/2018 dėl ES ir Azerbaidžano partnerystės prioritetų, OL L 265, 2018 10 24, p. 18.

⁶ 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl metinio pranešimo dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo. Priimti tekstai, P9_TA(2020)0008.

⁷ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 303, 2018 11 28, p. 39).

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos, Armėnijos Respublikos⁸ ir Azerbaidžano Respublikos susitarimus⁹ dėl vizų režimo supaprastinimo ir į tai, kad 2020 m. sausio 8 d. pasirašytas Europos Sąjungos ir Baltarusijos Respublikos susitarimas dėl vizų režimo supaprastinimo¹⁰,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 18 d. bendrą Komisijos ir Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Rytų partnerystės politika po 2020 m. Atsparumo didinimas. Visiems naudinga Rytų partnerystė“,
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl Europos kaimynystės politikos ir Rytų partnerystės,
- atsižvelgdamas į EURONEST parlamentinės asamblėjos, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumo, Regionų komiteto ir Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijos (CORLEAP) rekomendacijas ir veiklą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 9 d. EURONEST parlamentinės asamblėjos rezoliuciją „2030 m. strategijos „Trejetas plus“ ateitis. Rytų partnerystės ateities kūrimas“,
- atsižvelgdamas į Visuotinę ES strategiją ir persvarstytą Europos kaimynystės politiką,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją ir Europos regioninių arba tautinių mažumų kalbų chartiją,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 20 d. rezoliuciją dėl būtinybės parengti ES Pietų Kaukazo strategiją¹¹, 2013 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos¹², 2014 m. rugsėjo 18 d. rezoliuciją dėl padėties Ukrainoje bei ES ir Rusijos santykių būklės¹³, 2015 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl padėties Ukrainoje¹⁴, 2015 m. balandžio 15 d. rezoliuciją dėl armėnų genocido 100-ųjų metų¹⁵, 2015 m. liepos 9 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros¹⁶, 2016 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl asociacijos susitarimų bei išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos erdvių su Gruzija, Moldova ir Ukraina¹⁷, 2016 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą¹⁸, 2016 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl moterų teisių Rytų partnerystės valstybėse¹⁹, 2017 m. kovo 16 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Ukrainos kalinių Rusijoje ir padėties Kryme²⁰, 2018 m. balandžio 19 d. rezoliuciją dėl

⁸ OL L 289, 2013 10 31, p. 2.

⁹ OL L 128, 2014 4 30, p. 49.

¹⁰ Dok. 12363/19 VISA 191 COEST 210.

¹¹ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0193.

¹² Priimti tekstai, P7_TA(2013)0446.

¹³ Priimti tekstai, P8_TA(2014)0025.

¹⁴ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0011.

¹⁵ OL C 328, 2016 9 6, p. 2.

¹⁶ OL C 265, 2017 8 11, p. 110.

¹⁷ OL C 11, 2018 1 12, p. 82.

¹⁸ OL C 224, 2018 6 27, p. 58.

¹⁹ OL C 238, 2018 7 6, p. 42.

²⁰ Priimti tekstai, P8_TA(2017)0087.

Baltarusijos²¹, 2018 m. birželio 14 d. rezoliuciją dėl okupuotų Gruzijos teritorijų praėjus 10 m. po Rusijos įsiveržimo²², 2018 m. liepos 4 d. rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo sudarymo Sąjungos vardu projekto²³, 2018 m. spalio 4 d. rezoliuciją dėl žiniasklaidos laisvės Baltarusijoje pablogėjimo, ypač svetainės „Chartija 97“ atvejo²⁴, 2018 m. lapkričio 14 d. rezoliuciją dėl ES asociacijos susitarimo su Moldova įgyvendinimo²⁵, 2018 m. lapkričio 14 d. rezoliuciją dėl ES asociacijos susitarimo su Gruzija įgyvendinimo²⁶ ir 2018 m. gruodžio 12 d. rezoliuciją dėl ES asociacijos susitarimo su Ukraina įgyvendinimo²⁷,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Rusijos, visų pirma, į rezoliucijas, susijusias su Rusijos veiksmais Rytų partnerystės šalių teritorijose, Krymo totorių teisių pažeidimais, tam tikrų Sakartvelo teritorijos dalių okupacija ir susijusia sienų statymo veikla, taip pat priešiška propaganda ir dezinformacija prieš ES ir Rytų partnerystės šalis,
 - atsižvelgdamas į savo 2017 m. lapkričio 15 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Europos išorės veiksnių tarnybai dėl Rytų partnerystės, rengiantis 2017 m. lapkričio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimui²⁸ ir į 2018 m. liepos 4 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl derybų dėl ES ir Azerbaidžano visapusiško susitarimo²⁹,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 118 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto laišką,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0112/2020),
- A. kadangi artimoje ateityje ES išliks dominuojančiu įtakingu politiniu ir ekonominiu subjektu Europoje, ir dėl to atsiranda atsakomybė kaimyninėms šalims;
- B. kadangi 2016 m. birželio mėn. Visuotinėje ES strategijoje nurodyta, kad ES prioritetas – skatinti atsparias, gerai valdomas, klestinčias ir veiksmus derinančias kaimynines valstybes;
- C. kadangi Rytų partnerystė pagal savo pobūdį yra įtrauki, grindžiama abipusiais interesais ir supratimu, bendra atsakomybe ir atsakingumu, diferenciacija ir paramos sąlygomis, ir ja siekiama bendro Armėnijos, Azerbaidžano, Baltarusijos, Sakartvelo, Moldovos Respublikos, Ukrainos ir Europos Sąjungos įsipareigojimo stiprinti savo santykius ir laikytis tarptautinės teisės ir tokių pagrindinių vertybių, kaip demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms, teisinės valstybės principo, teisminių

²¹ OL C 390, 2019 11 18, p. 100.

²² OL C 28, 2020 1 27, p. 97.

²³ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0284.

²⁴ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0375.

²⁵ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0458.

²⁶ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0457.

²⁷ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0518.

²⁸ OL C 356, 2018 10 4, p. 130.

²⁹ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0294.

institucijų nepriklausomumo ir nešališkumo, socialinės rinkos ekonomikos, darnaus vystymosi ir gero valdymo, siekiant didinti stabilumą ir klestėjimą;

- D. kadangi glaudesnis ES ir Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimas nėra linijinis procesas ir visavertį bendradarbiavimą galima pasiekti ir išlaikyti tik tuo atveju, jei konstitucinio ir teisėkūros proceso metu paisoma pagrindinių Europos vertybių ir principų ir jei užtikrinama kova su korupcija, organizuotu nusikalstamumu, pinigų plovimu, oligarchinėmis struktūromis ir nepotizmu; vis dėlto pabrėžia, kad rimtais regresu atvejais bendradarbiavimas gali būti atšauktas;
- E. kadangi kai kurios Rytų partnerystės šalys nusprendė siekti glaudesnės politinės, žmogaus ir ekonominės integracijos su ES, remdamosi diferenciacijos principu ir atsižvelgdamos į veiklos rezultatus bei siekius, ir sudarė plataus užmojo asociacijos susitarimus, įskaitant išsamias ir visapusiškas laisvosios prekybos erdves (IVLPE), taip pat bevizį režimą ir bendrosios aviacijos erdvės susitarimus; be to, jos paskelbė strateginį narystės ES tikslą ir jau įrodė savo gebėjimą užtikrinti didesnę stabilumą, saugumą, klestėjimą ir atsparumą rytinėse kaimyninėse šalyse; kadangi visuomenės parama Europos integracijai jų visuomenėje tebėra labai didelė;
- F. kadangi kitos Rytų partnerystės šalys partnerės turi skirtingų užmojų ES atžvilgiu; kadangi Armėnija priklauso Rusijos vadovaujamos ekonominės ir karinės regioninės integracijos struktūroms (Eurazijos ekonominei sąjungai ir Kolektyvinio saugumo sutarties organizacijai) ir yra sudariusi visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą su ES; kadangi Azerbaidžanas nuo 2017 m. derasi dėl naujo išsamaus susitarimo su ES, kuris pakeistų 1999 m. partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą; kadangi Baltarusija neturi sutartimi grindžiamų sutartinių santykių su ES, tačiau neseniai pasirašyti vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos susitarimai;
- G. kadangi nuo tada, kai buvo inicijuota Rytų partnerystė, šalyse partnerėse matomas skirtingas politinių ir ekonominių reformų vykdymo tempas ir taip yra tiek dėl vidaus, tiek išorės veiksnių, ir vykdant šias reformas dar nepasiektas toks lygis, kad jos būtų negrįžtamos;
- H. kadangi ilgalaikės su Europa susijusios perspektyvos išlaikymas suinteresuotoms Rytų partnerystės šalims yra demokratizacijos ir tolesnių reformų regione varomasis veiksnys;
- I. kadangi reikia skatinti parengti specialiai pritaikytas strategijas su visomis Rytų partnerystės šalimis, taip pat siekti platesnio užmojo bendradarbiavimo ir integracijos, kai to pageidauja šalys partnerės, ir remti bei išlaikyti plataus užmojo Europos integracijos reformų įgyvendinimo tempą;
- J. kadangi šį tikslą galima pasiekti su sąlyga, kad bus pasiekta pažanga teisinės valstybės ir demokratijos stiprinimo srityse, o visapusiškos reformos bus įgyvendintos laiku, autentiškomis, tvariomis ir veiksmingomis priemonėmis, pasitelkiant lanksčias ES priemones ir laikantis tarptautinių įsipareigojimų ir prievolių, taip pat gerbiant pagrindines žmogaus ir mažumų teises;
- K. kadangi ES ir Rytų partnerystės šalių, su kuriomis ES pasirašė asociacijos susitarimus, pažanga ir didesnė diferenciacija palaikant dvišalius santykius yra sveikintinas dalykas,

ir dabar atėjo laikas toms šalims pateikti aiškesnes gaires dėl konkrečių reformų prioritetų, derinimo kriterijų ir tolesnių integracijos į ES proceso etapų;

- L. kadangi pagrindinis asociacijos susitarimų, apimančių išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės sukūrimą, tikslas – sudaryti sąlygas, būtinas siekiant paspartinti ES ir suinteresuotųjų šalių partnerių politinę asociaciją bei tolesnę ekonominę integraciją;
- M. kadangi Rytų partnerystės šalių nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą vis dar pažeidžia neišspręsti regioniniai konfliktai, išorės agresija ir tebesitęsianti kai kurių iš šių šalių teritorijų okupacija, o tai kenkia žmogaus teisių padėčiai, trukdo didinti Rytų partnerystės klestėjimą, stabilumą ir augimą ir kenkia ES veiksmams, taigi kelia pavojų visam Rytų partnerystės projektui; kadangi daugelyje šių konfliktų Rusija aktyviai atlieka agresorės vaidmenį, vykdydama hibridinio karo, neteisėtos okupacijos ir aneksijos politiką, kibernetinius išpuolius, propagandą ir skleisdama dezinformaciją, o tai kelia grėsmę visam Europos saugumui;
- N. kadangi Europos gerovė ir saugumas yra glaudžiai susiję su mūsų kaimyninių šalių, ypač Rytų partnerystės šalių, padėtimi; kadangi Rytų partnerystėje siekiama bendrų gerų kaimyninių santykių ir regioninio bendradarbiavimo tikslų, o persvarstyta Europos kaimynystės politika turėtų būti skatinami ir stiprinami gebėjimai spręsti dvišalius ginčus ir siekti Rytų kaimyninių šalių visuomenių susitaikymo;
- O. kadangi Europos Parlamentas smerkia Rytų partnerystės šalių suvereniteto ir teritorinio vientisumo pažeidimus, nepripažįsta prievartinių jų sienų pokyčių ir bandymų aneksuoti jų teritorijas, nepitaria jėgos naudojimui arba jėgos grėsmei, pritarėdamas ES įsipareigojimui remti taikų konflikto sprendimą diplomatinėmis priemonėmis ir laikantis tarptautinės teisės, JT chartijos ir Helsinkio baigiamojo akto normų ir principų, visų pirma konfliktų, kuriuose dalyvauja Rusija, atveju;
- P. kadangi nuo to laiko, kai buvo inicijuota Rytų partnerystė, ES išplėtė ir išlaikė savo politinę, ekonominę ir saugumo veiklą Rytų partnerystės šalyse, taip įgydama daugiau įtakos ir galimybių propaguoti savo vertybes ir principus ir stiprindama ES ir Rytų partnerystės šalių tarpusavio ryšius;
- Q. kadangi Rytų partnerystės šalys gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant tiesioginę prieigą prie Vidurinės Azijos ir prisidėti prie ES Vidurinės Azijos strategijos įgyvendinimo kaip patikimos Rytų Europos partnerės;
- R. kadangi įgyvendinant Rytų partnerystę ES padėjo paskatinti struktūrines reformas, įskaitant institucijų ir valdymo struktūrų reformas, taip pat padėti pamatus giliems socialiniams, ekonominiams ir politiniams pokyčiams rytinėse kaimyninėse šalyse; kadangi padaryta pažanga derinant Rytų partnerystės šalis su ES reguliavimo sistema ir jos normomis, standartais ir praktika;
- S. kadangi Rytų partnerystės tiesioginis poveikis – tai įgalėjimas, padidėję pilietinės visuomenės lūkesčiai ir atskaitomybės bei skaidrumo reikalavimas Rytų partnerystės šalių vyriausybių atžvilgiu, ir pasirodė, kad tai yra pagrindinis vidaus veiksnys, skatinantis reformas; kadangi sėkmingi pokyčiai Rytų partnerystės šalyse, ypač trijose asocijuotosiose šalyse partnerėse, gali būti teigiamas pavyzdys kitoms šalims;

- T. kadangi nepriklausomi prokurorai ir teisėjai, laisvi teismai ir institucijos, stipri pilietinė visuomenė ir nepriklausoma žiniasklaida, kurie visi atlieka sergėtojų funkciją, yra pagrindiniai elementai, kuriuos ES turėtų toliau aktyviai remti rytinėse kaimyninėse šalyse;
- U. kadangi stiprios ir atsparios institucijos, plačiai įtvirtintas teisinės valstybės principas, teismų reformų įgyvendinimas, taip pat kova su korupcija ir pinigų plovimu yra itin svarbūs kuriant teisingą, stabilią ir patikimą aplinką, kuri savo ruožtu gali pritraukti ir išlaikyti ilgalaikes investicijas ir augimą Rytų partnerystės šalyse;
- V. kadangi Rytų partnerystės 10-ųjų metinių proga Europos Vadovų Taryba pabrėžė strateginės partnerystės su Rytų partnerystės šalimis svarbą ir paragino Komisiją ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai pateikti ilgalaikės politikos pasiūlymus siekiant pasirengti 2020 m. birželio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimui;
- W. kadangi Europos Parlamentas yra įsipareigojęs priimti metines rezoliucijas dėl asociacijos susitarimų, apimančių išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės sukūrimą, įgyvendinimo asocijuotosiose šalyse ir bent du kartus per metus teikti rekomendacijas dėl santykių su kitomis Rytų partnerystės šalimis ir visos Rytų partnerystės politikos;
1. rekomenduoja Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai:
- a) pripažinti, kad Rytų partnerės prisiima vis daugiau įsipareigojimų ir atsakomybės už Rytų partnerystės iniciatyvą; pabrėžti, kad svarbu siekti taikyti nuolatinės veiksmingo bendradarbiavimo, intensyvaus dialogo ir glaudžių ryšių įgyvendinant Rytų partnerystę paskatas, kurias sustiprintų Rytų partnerystės politikos transformacinis poveikis, nes taip remiamos reformos, kurias vykdant užtikrinami teigiami politiniai, socialiniai, ekonominiai ir teisiniai pokyčiai Rytų partnerystės šalyse, atsižvelgiant į jų užmojų ES atžvilgiu lygį; pabrėžti asocijuotųjų šalių siekį palaikyti vis glaudesnius santykius su ES; patvirtinti Rytų partnerystės šalių partnerių suverenią teisę laisvai pasirinkti savo bendradarbiavimo su ES ar integracijos į ją lygį ir nepaisyti bet kokio išorės spaudimo dėl savo pasirinkimo;
 - b) pabrėžti, kad pagal ES sutarties 49 straipsnį kiekviena Europos valstybė, gerianti ES sutarties 2 straipsnyje nurodytas vertybes – žmogaus orumą, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir žmogaus teises, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, gali pareikšti norą tapti ES nare; pripažinti, kad, nors pagal Rytų partnerystę stojimas nenumatytas, Rytų partnerystės politika gali palengvinti laipsniškos integracijos į ES procesą; laikytis nuomonės, kad tiek ES, tiek atitinkama Rytų partnerystės šalis turi būti gerai pasirengusi galimam stojimo procesui, atsižvelgiant į būsimų ES reformų procesą ir šalies partnerės teisės aktų derinimą su ES *acquis*, taip pat į tai, ar šalis partnerė atitinka narystės ES kriterijus; užtikrinti, kad visapusiškas galiojančių ES ir Rytų partnerystės šalių susitarimų įgyvendinimas būtų pirmasis žingsnis šiame laipsniškos integracijos procese;

- c) greitai imtis laikytis strateginės ir į ateitį orientuotos kito Rytų partnerystės dešimtmečio po 2020 m. vizijos, siekiant visų pirma piliečiams suteikti naudos, stiprinti atsparumą, skatinti tvarią plėtrą, užtikrinti negrižtamo pobūdžio pasiekimus ir plėtoti ES ir Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimo bei integracijos procesą, nes tai atitinka pačios ES saugumo ir ekonominius interesus;
- d) užtikrinti, kad 2020 m. birželio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimo išvados apimtų aiškią strategiją ir ilgalaikę bendrą viziją siekiant tolesnio dalyvavimo Rytų partnerystėje ir jos plėtros po 2020 m., tvirtesnius ES įsipareigojimus ir politines paskatas, taip pat Rytų partnerystės šalių įsipareigojimą pačioms pasiekti rezultatų; laikantis Europos Parlamento rezoliucijų ir rekomendacijų, raginti ES Tarybai pirmininkausiančias valstybes nares parengti išsamias ir plataus užmojo bendradarbiavimo su Rytų partnerystės šalimis darbotvarkes, kurios ateinančiais dešimtmečiais padėtų formuoti santykius su Rytų partnerystės šalimis abipusiškai pageidaujama linkme;
- e) pripažinti, kad Rytų partnerystė ir toliau turėtų būti patraukli bendradarbiavimo sistema ir remti šį procesą laikantis principo „parama pagal pažangą“, siekiant užtikrinti, kad Rytų partnerystės šalys toliau vykdytų reformų procesą ir siektų integracijos į ES;
- f) pripažinti, kad Rytų partnerystė – tai dvikryptis procesas, nes dalijimasis Rytų partnerystės šalių patirtimi yra abipusiškai naudingas ES bei jos valstybėms narėms ir Rytų partnerystės šalims;
- g) toliau laikytis subalansuoto požiūrio, taikant konkrečių šalių diferenciaciją Rytų partnerystės srityje ir išlaikant daugiašalės sistemos, kuri ir toliau yra svarbus visų Rytų partnerystės šalių atskaitos taškas, įtrauktį, suderinamumą ir nuoseklumą; vengti Rytų partnerystės suskaidymo pagal skirtingų šalių europinės integracijos siekius; laikytis nuomonės, kad ES ir Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimo mastą ir intensyvumą turėtų lemti šalių užmojai ir jų reformų įgyvendinimas; pripažinti, kad su Sakartvelu, Moldovos Respublika ir Ukraina pasirašyti asociacijos susitarimai / išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės (IVLPE) – tai įrodymas, kad taikomas diferencijuotas požiūris, ir jie turėtų lemti tvirtesnių dvišalių santykių formatus bei veiksmų gaires, grindžiamus principu „parama pagal pažangą“;
- h) atsižvelgiant į konkrečioms šalims taikomą požiūrį, apsvarstyti galimybę sukurti trims asocijuotosioms šalims taikomą tvirtesnio bendradarbiavimo strategiją, pagal kurią būtų galima nustatyti reformų ir paramos investicijoms programą tokiose srityse kaip gebėjimų stiprinimas, transportas, infrastruktūra, junglumas, energetika, teisingumas ir skaitmeninė ekonomika, kurioje vėliau galėtų būti numatyta galimybė ją išplėsti likusioms Rytų partnerystės šalims remiantis atskirų šalių reformų įsipareigojimų ES ir padarytos pažangos įvertinimais, atsižvelgiant į tai, kad reikia išlaikyti Rytų partnerystės darną, ir laikantis įtraukties principo; šis dialogas galėtų apimti struktūrizuotus susitikimus Europos Vadovų Tarybos susitikimo metu su asocijuotųjų šalių vadovais ir reguliarių šių šalių atstovų dalyvavimą Europos Vadovų Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžiuose;

- i) pradėti procesą, kuriuo būtų siekiama sukurti bendrą ekonominę erdvę, kuri padėtų integruoti keturias laisves ir kuria būtų sudaromos palankesnės sąlygos didesnei ekonominei integracijai ir Rytų partnerystės šalių konvergencijai su ES politika ir didesniai ekonominei Rytų partnerystės šalių tarpusavio bendradarbiavimui, pasinaudojant Vakarų Balkanų šalių patirtimi;
- j) pradėti taikyti papildomas priemones, pagal kurias būtų didinama Rytų partnerystės šalių integracija ir tęsiamas sektorių bendradarbiavimas su ES priemonėmis ir pagal kurias šalys dalyvautų atrinktose ES agentūrose, investicijų programose platformose ir ES vidaus programose ir iniciatyvose, visapusiškai laikantis esamų sąlygų ir vadovaujantis ES paskatomis grindžiamu metodu, siekiant tolesnės konvergencijos pagal principą „parama pagal pažangą“ ir atsižvelgiant į geriausias reformų rėmimo praktikos pavyzdžius;
- k) Rytų partnerystės šalims teikti didesnę finansinę paramą ir ją teikti pagal nustatytas sąlygas, be kita ko, vedant dabartines teisėkūros derybas dėl 2021–2027 m. laikotarpio išorės finansinių priemonių; užtikrinti, kad tokia parama būtų pritaikyta konkrečioms atskirų Rytų partnerystės šalių poreikiams – šiam procesui vadovautų Europos Parlamentas, pasitelkęs deleguotuosius aktus, – ir naudojama veiklai pagal Rytų partnerystės programą įgyvendinti; pripažinti, kad ES finansinė parama yra ir investicija į ateitį, nes ja remiamos reformos, kuriomis didinamas Rytų partnerystės šalių ekonominis ir socialinis stabilumas, ir ja sukuriamas būsimo sėkmingo bendradarbiavimo pagrindas;
- l) pripažinti, kad taikant atskiroms šalims pritaikytą požiūrį, bendroje Rytų partnerystės sistemoje reikia numatyti papildomą politinės, administracinės ir finansinės paramos sistemą, skirtą trims asocijuotosioms šalims, pagal kurią būtų sprendžiami klausimai, susiję su jų konkrečiomis struktūrinėmis reformomis, modernizavimu ir institucijų stiprinimo poreikiais; pažymėti, kad ši galimybė gauti ES finansavimą turėtų būti susieta su reformų įsipareigojimais ir turėtų apimti plataus užmojo kriterijus;
- m) teikti pirmenybę būtinybei laikytis demokratijos ir teisinės valstybės principo „parama pagal pažangą“, atsižvelgiant į naujausius pokyčius tiek ES, tiek Rytų partnerystės šalyse, ir užtikrinti, kad veikiančios ir atsparios demokratinės institucijos, teisės viršenybė, geras valdymas, kova su korupcija ir nepotizmu, žiniasklaidos laisvė ir žmogaus teisių paisymas ir toliau liktų pagrindiniais glaudesnės politinės partnerystės ir finansinės paramos kriterijais ir sąlygomis;
- n) reguliariai atlikti ES paramos programų poveikio vertinimus siekiant padidinti programų efektyvumą ir jas laiku koreguoti; greičiau reaguoti į blogėjančią teisės viršenybės ir demokratinės atskaitomybės padėtį Rytų partnerystės šalyse ir taikyti pažangias sąlygas, be kita ko makrofinansinės pagalbos teikimą susiejant su demokratizacija ir reformomis, kad būtų užkirstas kelias tolesniai šalių partnerių vyriausybių nutolimui nuo demokratijos principų; sudaryti sąlygas, kad tam tikroje Rytų partnerystės šalyje partnerėje būtų įmanoma nukreipti paramą nuo centrinės valdžios institucijų, jei jos nesilaiko įsipareigojimų, ir ją teikti vietos valdžios institucijoms ar pilietinės visuomenės veikėjams;

- o) taikant ES išorės finansines priemones didinti Europos Parlamento vaidmenį tikrinant ir prižiūrint programas pasitelkus deleguotuosius aktus;
- p) plėsti parlamentinę diplomatiją ir persvarstyti EURONEST parlamentinės asamblėjos veikimą siekiant sudaryti sąlygas, kad būtų išnaudotos visos jos galimybės;

Struktūrinis dialogas, valstybės kūrimas ir demokratinė atskaitomybė

- q) išlaikant partnerystės įtraukų pobūdį ir toliau bendradarbiaujant su visomis Rytų partnerystės šalimis, pripažinti pažengusių Rytų partnerystės šalių, visų pirma asociacijos susitarimus, į kuriuos įtraukta IVLPE, pasirašiusių šalių, asocijuotosios partnerystės statusą, ir sukurti daugiau intensyvesnio politinio dialogo su jomis platformų, kad būtų skatinama tolesnė ekonominė integracija ir teisės aktų suderinimas; pavyzdžiui, įtraukti asocijuotąsias šalis kaip stebėtojas į komitetų, įsteigtų pagal SESV 291 straipsnį ir Reglamentą (ES) Nr. 182/2011, procedūras, siekiant parodyti ES įsipareigojimą siekti tolesnės integracijos ir stiprinti šalių siekį vykdyti reformas bei didinti praktinę patirtį administravimo srityje;
- r) bendradarbiauti su Rytų partnerystės šalims joms padedant kurti valstybę ir stiprinti institucijas ir jų atskaitomybę, visoms joms suteikiant galimybę naudotis priemonėmis, panašiomis į Paramos Ukrainai grupę, pirmenybę teikiant asocijuotosioms partnerėms; išplėsti dabartines ir naujas ES priemones teisinės valstybės ir gero valdymo srityje, visų pirma ES teisingumo rezultatų suvestinę ir teisinės valstybės mechanizmą, siekiant stebėti ir vertinti asocijuotųjų partnerių pažangą; suteikti veiksmingas reformų gaires ir kriterijus, be kita ko, priimant veiksmų gaires, kuriose būtų apibrėžti asociacijos įsipareigojimai; parengti išsamius darbo dokumentus, kuriose būtų apibrėžta aiški metodika ir lyginamasis vertinimas, remiantis vizų režimo liberalizavimo veiksmų plano taikymo ir stojimo proceso praktika, siekiant papildyti dabartines pažangos ataskaitas ir asociacijos darbotvarkes;
- s) įtraukti įvairių suinteresuotųjų subjektų stebėseną į reformų Rytų partnerystės šalyse vertinimo procesą ir, laikantis Ukrainoje jau nusistovėjusios praktikos, padaryti ją privalomą Rytų partnerystės šalių vyriausybėms; užtikrinti, kad Komisija ir EIVT toliau teiktų metines asociacijos įgyvendinimo ataskaitas dėl trijų asocijuotųjų partnerių padarytos pažangos, ir taikyti suvienodintą vertinimo metodiką, ypač analizuojant reformas tose pačiose srityse ir sektoriuose; rengti reguliarias, bent du kartus per metus teikiamas ataskaitas dėl santykių su neasocijuotosiomis Rytų partnerystės šalimis; pateikti Sąjungos ir Rytų partnerystės šalių prekybos ir asociacijos susitarimų įgyvendinimo ataskaitą, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama Rytų partnerystės šalių visuomenių socialiniam, aplinkos ir ekonominiam vystymuisi, be kita ko, įgyvendinant Paryžiaus susitarimą;
- t) pripažinti, kad stiprios, nepriklausomos ir veiksmingos institucijos centru ir vietos lygmenimis yra nepaprastai svarbios siekiant užtikrinti demokratinę atskaitomybę, oligarchijų naikinimą ir kovą su korupcija bei korupciniu valstybės užvaldymu; todėl siekti, kad Rytų partnerystės šalys atnaujintų

įsipareigojimą įgyvendinti visapusiškas teismų ir viešojo administravimo reformas, kuriomis būtų siekiama užtikrinti teisėjų ir valstybės tarnautojų nepriklausomumą, kompetenciją ir nuopelnais grindžiamą įdarbinimą, taip pat kovos su korupcija prioritetų nustatymą, be kita ko, mažinant korupcijos galimybes padidinus skaidrumą, atskaitomybę ir skatinant sąžiningą visų gyventojų elgesį, stiprinant teisės viršenybę bei skatinant gerą valdymą; pripažinti, kad nepasiekus pirmiau minėtų tikslų bus praktiškai neįmanoma pasiekti tvaraus augimo, skatinti ekonominės veiklos ir vystymosi, mažinti skurdo, padidinti tiesioginių užsienio investicijų ir padidinti visuomenės pasitikėjimo ir politinio stabilumo;

- u) daryti pažangą įgyvendinant platesnio spektro teises ir ekonomines reformas, perduodant ES valstybių narių patirtį per įgyvendinamus porinius projektus, visų pirma išplečiant porinės veiklos programą, į ją įtraukus vietos ir regionų valdžios institucijas;
- v) plėtoti kokybišką Europos viešąjį administravimą asocijuotosiose Rytų partnerystės šalyse atveriant darbo stebėjimo programas, kurių metu Rytų partnerystės šalių valstybės tarnautojams būtų sudaroma galimybė laikinai dirbti atitinkamose ES institucijų ir valstybių narių konkrečių sričių tarnybose;
- w) skatinti politinių fondų darbą auginant naują politinių lyderių kartą Rytų partnerystės šalyse;
- x) pripažinti asocijuotųjų šalių vyriausybių iniciatyvas didinti savo tarpusavio bendradarbiavimą ir bendrą poziciją Rytų partnerystėje, taip pat skatinti jas plėstis į daugiasektorinį lygį, visų pirma energetikos, transporto, skaitmeninių klausimų, kibernetinio saugumo, aplinkos apsaugos, jūrų ekonomikos, sienų kontrolės, muitinių bendradarbiavimo, prekybos lengvinimo ir teisingumo ir vidaus reikalų srityse; panašus požiūris turėtų būti taikomas visų Rytų partnerystės šalių tarpusavio bendradarbiavimui įvairiais klausimais;
- y) skatinti Rytų partnerystės šalių tarpusavio prekybą regiono viduje, nes intensyvesnė prekyba su daugeliu partnerių padeda plėtoti šalių ir jų ekonomikos atsparumą; skatinti aktyvesnę Rytų partnerystės šalių dalyvavimą įgyvendinant ES makroregionines strategijas ir veiksmingą tarpregioninio ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo dialogą siekiant stiprinti partnerių nacionalinius ir regioninius gebėjimus ir palengvinti jų socialinį ir ekonominį vystymąsi;
- z) skatinti rinkimų reformas siekiant užtikrinti laisvus, sąžiningus, rungtyniavimu grindžiamus ir skaidrius rinkimus, taip pat skatinti, kad rinkimų procesai visapusiškai atitiktų tarptautinius standartus, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) rekomendacijas ir Venecijos komisijos nuomones, visų pirma priimant teisės rinkimų įstatymų ir partijų finansavimo teisėkūros pakeitimus; primygtinai raginti Rytų partnerystės šalis užtikrinti, kad nebūtų politinių veikėjų, nesutinkančių su dabartine vyriausybe, teismo, fizinio ar institucinio persekiojimo, ir apsaugoti saviraiškos, asociacijų ir susirinkimų laisvę, įskaitant teisę į taikias demonstracijas; palankiai vertinti tas Rytų partnerystės šalis, kurios sutiko įgyvendinti

demokratizacijos politines reformas, ir remti rinkimų teisės aktų sistemos stiprinimą vedant įtraukius politinius dialogus;

- aa) užtikrinti, kad Rytų šalys, iš dalies keisdamos savo rinkimų teisės aktus, sukurtų vienodas galimybes atstovauti visoms etninėms ir tautinėms mažumoms;
- ab) užtikrinti, kad būtų reguliariai rengiamos Europos rinkimų stebėjimo misijos Rytų partnerystės šalyse siekiant remti institucijų, rinkimų procesų ir demokratinės atskaitomybės stiprinimo procesą;
- ac) padėti užkirsti kelią trečiųjų šalių kišimuisi į Rytų partnerystės šalių politinius, rinkimų ir kitus demokratinius procesus, nesvarbu, ar jais siekiama nukreipti rinkimus į privilegijuotą kandidatą ar partiją, ar pakirsti pasitikėjimą demokratine sistema, visų pirma pasitelkiant dezinformaciją, neteisėtą politinį finansavimą, kibernetinius išpuolius prieš politinius ir žiniasklaidos subjektus ar kitas neteisėtas priemones;
- ad) priimti ES sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus mechanizmą arba ES „Magnitskio aktą“, kuris būtų taikomas nustatytiems asmenims ar subjektams, pažeidusiems žmogaus teises ar pagrindines laisves, visų pirma vykdydami pilietinės visuomenės ar opozicijos aktyvistų ir žurnalistų suėmimus, grobimus ir mušimą ir smurtines taikių protestų represijas, taip pat asmenis, figūruojantiems aukšto lygmens korupcijos bylose Rytų partnerystės šalyse;

Sektorių bendradarbiavimas kuriant bendrą ekonominę erdvę

- ae) skatinti nuolat ir veiksmingai įgyvendinti išsamias ir visapusiškas laisvosios prekybos erdves (IVLPE), siekiant laipsniškai sukurti sąlygas atverti ES bendrąją rinką; apsvarstyti galimybę sukurti specialią teisės aktų derinimo priemonę, skirtą padėti asocijuotosioms šalims partnerėms suderinti savo teisės aktus su ES *acquis* ir juos įgyvendinti; pripažinti, jog įgyvendinant IVLPE pasiekta daug teigiamų rezultatų, tačiau vis dar esama klausimų, kuriuos reikia tinkamai spręsti;
- af) pažymėti, kad svarbu stiprinti ekonominį bendradarbiavimą ir rinkos integraciją su Rytų partnerystės šalimis laipsniškai atveriant ES bendrąją rinką, be kita ko, visapusiškai įgyvendinant IVLPE ir laikantis teisinių, ekonominių ir techninių taisyklių ir standartų, taip pat sukuriant bendrą ekonominę erdvę;
- ag) siekti apsvarstyti ir užtikrinti reikalavimus atitinkančių ir norinčių dalyvauti Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimą ir laipsniškai diferencijuotą sektorinę integraciją, be kita ko, energetikos sąjungoje, Transporto bendrijoje ir bendrojoje skaitmeninėje rinkoje; daugiausia dėmesio skirti telekomunikacijoms ir teikti pirmenybę tam, kad būtų kuo greičiau sukurta ES ir Rytų partnerystės šalių ir šių šalių tarpusavio tarptinklinio ryšio mokesčių panaikinimo tvarka; kurti patikimumo užtikrinimo paslaugas, įskaitant kibernetinius pajėgumus, siekiant apsaugoti ypatingos svarbos infrastruktūrą ir asmens duomenis, ir pasiekti glaudesnę bendradarbiavimą muitinių, bankų ir finansinių paslaugų srityje, nes tai padėtų Rytų partnerystės šalims kovoti su pinigų plovimu ir stiprinti finansų priežiūrą ir kartu galbūt padėtų išplėsti

bendrą mokėjimų eurais erdvę (SEPA), į ją įtraukiant Rytų partnerystės šalis;

- ah) pradėti taikyti tokias priemones kaip teisinė patikra ir sektorių veiksmų planai, siekiant nustatyti Rytų partnerystės šalių pasirengimą laikytis ES *acquis* ir patvirtinti, kad jos pasirengusios diferencijuotai sektorių integracijai;
- ai) skatinti tiek komercinių, tiek viešųjų e. paslaugų, e. ekonomikos, taip pat įvairių nuotolinio darbo pajėgumų plėtojimą, siekiant sustiprinti gebėjimą atsigausti ir atsparumą krizės atveju, kaip įvyko per pandemiją;
- aj) užtikrinti, kad Rytų partnerystės šalys aktyviai dalyvautų kovoje su klimato kaita ir prisidėtų prie šios kovos, be kita ko, dalyvaujant naujajame Europos žaliajame kurse ir užtikrinant, kad visapusiškos laisvosios prekybos erdvės neprieštarautų Europos žaliajame kurse nustatytiems klimato srities tikslams ir iniciatyvoms; toks dalyvavimas turėtų vykti teikiant ES paramą investicijoms, įskaitant Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko ir Europos investicijų banko teikiamą paramą, ir turėtų priklausyti nuo patikimo poveikio aplinkai ir poveikio vietos bendruomenėms vertinimo, ypatingą dėmesį skiriant sektoriams, kuriems gali būti daromas poveikis ir kuriems gali prireikti papildomos paramos;
- ak) užtikrinti, kad tinkami veiksmai ir finansavimas būtų skirti nuotekų tvarkymui gerinti atsižvelgiant į šalių partnerių gebėjimą įsisavinti lėšas, ir energetiniam saugumui didinti ir energetikos tinklų jungtims gerinti, visų pirma priešingos krypties dujų srautui, energijos vartojimo efektyvumui ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimui Rytų partnerystės šalyse; pripažinti Ažerbaidžano svarbą įvairinant energijos tiekimą ES ir taip pat Ukrainos sėkmę atskiriant dujų perdavimo sistemą ir remti energetinę nepriklausomybę ir tiekimo įvairinimo pastangas kitose Rytų partnerystės šalyse; skatinti Rytų partnerystės šalis užbaigti energetikos sektoriaus reformas laikantis ES teisės aktų, įskaitant susijusių su aplinkos ir saugos politika;
- al) nuolat remti Rytų partnerystės šalių kietųjų atliekų tvarkymo sistemos modernizavimą, kad ji atitiktų ES standartus, nustatant perdirbimo tikslus ir perdirbimo sistemas, kad būtų pasiekti minėti tikslai; spręsti pasenusių ir neleistinų naudoti kietųjų atliekų tvarkymo įrenginių neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai problemą; nustatyti finansines priemones, kuriomis būtų remiamas atliekų tvarkymo projektų finansavimas ES ir nacionalinių ir (arba) vietos fondų lėšomis;
- am) užtikrinti, kad esami ir nauji branduoliniai įrenginiai Rytų partnerystės šalyse atitiktų aukščiausius aplinkos apsaugos ir branduolinės saugos standartus pagal tarptautines konvencijas; užtikrinti, kad nesaugūs energetikos projektai, pvz., Astravo atominė elektrinė, nebūtų Europos elektros energijos tinklo dalis;
- an) patvirtinti išsamų infrastruktūros stiprinimo planą, įskaitant sienos perėjimo punktus, ir remti orientaciniame TEN-T investavimo veiksmų plane ir kituose investavimo veiksmų planuose nustatytų prioritetinių projektų įgyvendinimą, siekiant pagerinti ES ir Rytų partnerystės šalių transporto, energetikos ir skaitmenines jungtis, taip pat Rytų partnerystės šalių tarpusavio jungtis, taip

pat įgyvendinimo proceso metu užtikrinant aplinkos tvarumą; skatinti reguliavimo konvergenciją transporto sektoriuje;

- ao) primygtinai ragina Rytų partnerystės šalis visapusiškai pasinaudoti transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) investicijų veiksmų plano teikiamomis galimybėmis; pabrėžti, kad reikia geriau išnaudoti Juodosios jūros jungčių potencialą ir remti infrastruktūros projektus, nes jie yra labai svarbūs gerinant susisiekimą su regionu ir su Vidurine Azija; todėl pripažinti strateginę geografinę Rytų partnerystės šalių padėtį kaip sąsają tarp Europos Sąjungos, Azijos ir platesnės kaimynystės, kuri galėtų padidinti ES užsienio politikos įsipareigojimų vertę;
- ap) įgyvendinti ES plataus užmojo Vidurinės Azijos strategiją aktyviai dalyvaujant Rytų partnerystės šalims, kaip patikimoms partnerėms, turinčioms tiesioginę prieigą prie šio regiono;
- aq) užtikrinti, kad DFP yra užtikrinama ES finansinė parama Rytų partnerystės šalių infrastruktūros ir investiciniams projektams, didinant jų atsparumą kibernetinėms grėsmėms ir gerinant bei modernizuojant jų švietimo sistemas; imtis aktyvių priemonių Rytų partnerystės šalių gebėjimams įsisavinti lėšas gerinti; pasinaudoti patirtimi, įgyta įgyvendinant Vakarų Balkanų investicijų programą, siekiant pritraukti ir koordinuoti finansinę ir techninę pagalbą ir padidinti infrastruktūros projektų veiksmingumą;
- ar) teikti pirmenybę tvarių ir patikimų investicijų Rytų partnerystės šalyse poreikiui parengiant ilgalaikių įsipareigojimų strategiją, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama ne tik stabilizavimui, bet ir demokratizacijai;
- as) kitoms asocijuotosioms partnerėms taikyti metodą, kurį ES naudojo vykdydama veiksmus siekdama paremti Ukrainos ekonomikos atsigavimą, įskaitant pritaikytą ir lanksčią makrofinansinę paramą ir tarptautinių finansų įstaigų bei paramos teikėjų priemones, dalyvavimą bei koordinavimą, taip pat geresnes sąlygas tiesioginėms užsienio investicijoms (TUI), atsižvelgiant į socialines, darbo ir aplinkos teises; užtikrinti, kad ES tiesioginių užsienio investicijų skatinimas būtų pagrindinis Rytų partnerystės politikos aspektas, ir šiuo tikslu parengti veiksmų planą, siekiant toliau gerinti verslo aplinką ir užtikrinti teisinį tikrumą;
- at) remti didesnę Rytų partnerystės šalių ekonomikos įvairinimą, teikiant sustiprintą paramą MVĮ, taip pat monopolio ir oligarchijos panaikinimui ir privatizacijai, stiprinant ir plečiant tokių programų kaip „EU4Business“ taikymo sritį, geografinę aprėptį ir atitiktį paramos gavėjų poreikiams; ypač, MVĮ skolinti vietos valiuta, plėtoti naujas iniciatyvas, kuriomis siekiama pritraukti rizikos kapitalą į Rytų partnerystės šalis ir nuolat remti į eksportą orientuotų pramonės šakų plėtrą;
- au) spręsti kaimo ir miesto atotrūkio Rytų partnerystės šalyse problemą taikant veiksmingas finansines ir technines paskatas labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, smulkiesiems ūkininkams ir šeimos įmonėms kaimo ir priemiesčių vietovėse, taip pat gerinant žmogiškuosius ryšius ir infrastruktūrą

tarp miestų ir kaimo vietovių, siekiant skatinti socialinę sanglaudą;

Žmogiškojo kapitalo didinimas

- av) remti didesnę darbo jėgos judumą tarp ES ir Rytų partnerystės šalių, taip pat tarp pačių Rytų partnerystės šalių, daug dėmesio skiriant proceso teisėtumui ir tvarumui, sudarant sąlygas keistis įgūdžiais ir patirtimi ir vengiant protų nutekėjimo ir vietos darbo jėgos trūkumo; šiuo atžvilgiu visapusiškai įvertinti sėkmingą bevizio režimo su trimis asocijuotosiomis šalimis įgyvendinimą;
- aw) atsižvelgti į iššūkius, kuriuos Rytų partnerystės šalyse sukėlė protų nutekėjimas ir juos spręsti skatinant kokybiškas ir įtraukias švietimo, kvalifikacijos kėlimo ir kitas mokymo programas ir kuriant darbo galimybes, kad jaunimui ir jo vietos bendruomenių šeimoms būtų suteiktos socialinės ir ekonominės perspektyvos;
- ax) spręsti gyventojų skaičiaus mažėjimo ir migracijos poveikio Rytų partnerystės šalims problemą įtraukiant šias šalis į Europos migracijos darbotvarę;
- ay) teikti paramą ir pradėti rengti atskirų šalių veiksmų planus, kuriais būtų siekiama įveikti nedarbą ir kovoti su socialiniais bei regioniniais skirtumais; investuoti į jaunimą, skatinti verslumą ir kurti naujas programas bei paskatas, kad jauni specialistai grįžtų į Rytų partnerystės šalių darbo rinką;
- az) skatinti Rytų partnerystės šalis vykdyti visapusiškas darbo politikos srities reformas, kad būtų pagerintos darbo sąlygos ir darbuotojų teisės; parengti kovos su nedeklaruojamu darbu veiksmų planą, remti visaverčių profesinių sąjungų kūrimą ir raginti perkelti TDO konvencijas į nacionalinę teisę ir jas įgyvendinti;
- ba) šalinti įsipareigojimų, susijusių su socialine politika ir darbo teisėmis, vykdymo trūkumus ir apsaugoti ES darbo rinką nuo socialinio dempingo; kontroliuoti ne tik atitinkamų ES direktyvų ir normų perkėlimą į nacionalinę teisę, bet ir faktinį jų įgyvendinimą; kartu su Rytų partneryste šalimis sukurti pagrindinių darbo teisių stebėsenos sistemą, įtraukiant profesines sąjungas ir pilietinės visuomenės organizacijas; makrofinansinės paramos išmokėjimą naudoti kaip svertą arba kaip sąlygą, kad Rytų partnerystės šalys būtų priverstos gerinti darbo sąlygas;
- bb) teikti nuolatinę paramą švietimo reformoms Rytų partnerystės šalyse, kurios to pageidauja, nes tai yra labai svarbu šių šalių ateičiai, siekiant spręsti švietimo sistemų reformos nesuderinimo su darbo rinkos paklausa problemą ir, be kita ko, skatinti profesinį mokymą; pripažinti tarpvalstybinio judumo svarbą stiprinant žmonių tarpusavio ryšius bei didinti finansavimą ir Rytų partnerystės šalių dalyvavimą tokiose švietimo, profesinių gebėjimų ugdymo ir mainų programose, kaip „Erasmus+“ ir „Kūrybiška Europa“, ir didinti Rytų partnerystės šalių gebėjimą dalyvauti programoje „Europos horizontas“;
- bc) stiprinti ES ir Rytų partnerystės šalių akademinį ir švietimo srities bendradarbiavimą, įskaitant Rytų partnerystės šalių tarpusavio bendradarbiavimą: i) inicijuojant regioninę programą, pagal kurią būtų

remiami regiono akademinės ir mokslinių tyrimų kompetencijos centrai; ii) įsteigiant Rytų partnerystės universitetą Ukrainoje; iii) kuriant tikslines Rytų partnerystės programas specializuotuose universitetuose ir elektroninę švietimo platformą, skirtą internetiniams mokymo kursams, kuriuose daugiausia dėmesio būtų skiriama Europos vertybėms ir teisei valstybei, geram valdymui, viešajam administravimui ir korupcijos panaikinimui Rytų partnerystės šalyse; ir iv) suteikiant vietą, kuri būtų skirta bendram Rytų partnerystės šalių valstybės pareigūnų mokymui, įskaitant vietos ir regioninių institucijų pareigūnus;

- bd) pradėti įgyvendinti bandomąjį projektą, kuriuo būtų siekiama įsteigti Rytų partnerystės atvirojo mokslo ir inovacijų centrą – teminių kompetencijos centrų tinklą kiekvienoje Rytų partnerystės šalyje, kuris teiktų mokslinių tyrimų ir inovacijų srities paramą ir paslaugas;
- be) užtikrinti, kad į visas ES paramos programas būtų įtrauktas nuoseklus lyčių lygybės ir žmogaus teisių aspektas, skirti šias programas tikslinėms nepalankiausioje padėtyje esančioms ir pažeidžiamiausioms visuomenės grupėms, įskaitant romus, taip pat pabėgėlius ir šalies viduje perkeltus asmenis iš regionų, kuriuose vyksta smurtiniai konfliktai; stiprinti šių grupių politinio ir socialinio bei ekonominio įgalėjimo iniciatyvas ir gerinti jų galimybes gauti išsilavinimą, naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir gauti deramą būstą;
- bf) užtikrinti, kad ES parama ir programos pasiektų vietos lygmenį, taip pat nutolusius Rytų partnerystės šalių regionus, ypač kaimo vietas, konkrečiai kurios yra pažeidžiamesnės posovietinių nuotaikų ir Rusijos manipuliacijų požiūriu, kad jų bendruomenėse būtų skatinami teigiami pokyčiai;
- bg) primygtinai reikalauti, kad nė vienas LGBTI+ asmuo nebūtų diskriminuojamas, kad šie asmenys būtų teisiškai apsaugoti nuo diskriminacijos ir kad už bet kokią prieš juos vykdomą prievartą, neapykantą kurstančias kalbas ir fizinį smurtą būtų traukiama baudžiamojon atsakomybėn; atkreipti dėmesį į asocijuotąsias Rytų partnerystės šalis, atitinkamai suderinusias savo teises sistemas;
- bh) remti tikėjimo, nuomonės ir saviraiškos laisvę bei visų piliečių teisę į informaciją gimtąja kalba; pasmerkti ir kovoti su neapykantą kurstančiomis kalbomis ir diskriminacija dėl etninės kilmės ar kalbos, taip pat melagingomis naujienomis ir dezinformacija, nukreipta prieš etnines ir tautines mažumas;
- bi) užtikrinti pagrindinę teisę į religijos ar tikėjimo laisvę apsaugant ir propaguojant visų regione esančių religinių grupių teises, remiantis visapusiškos ir lygios pilietybės koncepcija;
- bj) stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą su bažnyčiomis ir religinėmis bendruomenėmis bei organizacijomis tokiose srityse kaip taikos kūrimas ir susitaikymas, pasitikėjimo teisinga ir laisva visuomene didinimas, taip pat švietimo, sveikatos priežiūros ir pagrindinių socialinių paslaugų srityse;

Saugumas, stabilumas, teritorinis vientisumas ir konfliktų sprendimas

- bk) pripažinti, kad politinėmis, kultūrinėmis ir ekonominėmis investicijomis Rytų partnerystės šalyse ES investuoja į regiono saugumą ir stabilumą;
- bl) pripažįsta didėjančią ES ir Rytų partnerystės šalių tarpusavio priklausomybę saugumo srityje, taip pat saugumo, stabilumo ir taikos svarbą būsimam Rytų partnerystės šalių vystymuisi, kadangi pastaraisiais metais Rytų partnerystės šalys tapo trečiųjų šalių, pvz., Kinijos, Turkijos ar Persijos įlankos valstybių, kurių vertybės ir interesai nebūtinai sutampa su ES vertybėmis ir interesais, interesų ir užmojų taikiniu; todėl skatinti ES ir Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje, ypatingą dėmesį skiriant regioniniams konfliktams ir naujų rūšių iššūkių, pavyzdžiui, hibridinių grėsmių, kibernetinių išpuolių ir dezinformacijos kampanijų, prevencijai ir sprendimui, taip pat trečiųjų šalių kišimuisi į politinius, rinkimų ir kitus demokratinius procesus; stiprinti bendradarbiavimą ir paramą Rytų partnerystės šalių atsparumo korupcijai, pinigų plovimo, terorizmo atžvilgiu ir apskritai atsparumui organizuoto nusikalstamumo atžvilgiu ir pabrėžti, kad reikia stiprinti asmenų, bendruomenių ir valstybės institucijų atsparumą;
- bm) pakartoti ES įsipareigojimą remti Rytų partnerystės šalių suverenumą, teritorinį vientisumą ir politinę nepriklausomybę pagal jų tarptautiniu mastu pripažintas sienas ir remti jų pastangas visapusiškai įgyvendinti šiuos principus; atkreipti dėmesį į valstybių narių vienybės ir solidarumo svarbą šioje srityje;
- bn) griežtai pasmerkti nuolat vykdomus pagrindinių tarptautinės teisės principų ir normų pažeidimus Rytų partnerystės šalių regione, ypač destabilizavimą, invaziją, Rusijos Federacijos vykdomą kelių Rytų partnerystės šalių teritorijų okupaciją ir aneksiją ir Rusijos Federacijos atsisakymą paklusti tarptautinių tribunolų ir teismų sprendimams; numatyti labiau koordinuotą ES valstybių narių politiką Rusijos Federacijos atžvilgiu, visų pirma turint mintyje dalyvavimą sprendžiant klausimus, susijusius su Rytų partnerystės šalimis;
- bo) raginti nedelsiant išvesti užsienio karines pajėgas iš visų okupuotų teritorijų ir nutraukti militarizuotus karo veiksmus, dėl kurių be reikalo žūsta civiliai gyventojai ir kareiviai, taip pat trukdoma socialiniam ir ekonominiam vystymuisi, ir sudaryti sąlygas šimtams tūkstančių šalies viduje perkeltų asmenų grįžti į savo tėvynę;
- bp) plėtoti aktyvesnį ES vaidmenį, kuriam atstovautų Europos Komisijos pirmininko pavaduotojas ir Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai, taikiai sprendžiant vykstančius konfliktus ir užkertant kelią bet kokiems būsimiems konfliktams rytinėse kaimyninėse šalyse, kartu pripažįstant sutartus derybų formatus ir procesus, pavyzdžiui, Ženevos tarptautines diskusijas, ESBO Minsko grupę, Normandijos Formatą ir 5 + 2 derybas; paskirti ES specialųjį pasiuntinį Kryme ir Donbaso regione;
- bq) toliau puoselėti konfliktų sprendimui palankią aplinką ir remti veiklą, kuri padėtų didinti pasitikėjimą ir skatinti žmonių tarpusavio ryšius konflikto metu susiskaidžiusiose bendruomenėse; teikti pirmenybę ir didinti prevencinio taikos stiprinimo, įskaitant prevencinę diplomatiją, taip pat išankstinio

- perspėjimo ir veiksmų mechanizmų, finansavimą;
- br) dar kartą patvirtinti paramą ESBO Minsko grupės pirmininkų pastangoms išspręsti Kalnų Karabacho konfliktą ir jų 2009 m. patvirtintiems pagrindiniams principams, siekiant rasti sprendimą, grindžiamą tarptautinės teisės normomis ir principais, JT chartija ir ESBO 1975 m. Helsinkio baigiamuoju aktu; skatinti visas šalis suaktyvinti dialogą ir susilaikyti nuo kurstančios retorikos, kuri dar labiau pakenktų galimybėms susitaikyti;
 - bs) imtis veiksmų siekiant užtikrinti veiksmingą veiklą ir visų įgaliojimų vykdymą šioms esamoms ES misijoms Rytų partnerystės regione, įskaitant jų veiklos koordinavimą: ES stebėsenos misijai Gruzijoje (Sakartvele), ES patariamajai misijai Ukrainoje, ES pasienio pagalbos misijai Moldovoje ir Ukrainoje bei ES specialiojo įgaliojimo Pietų Kaukaze ir krizės Gruzijoje (Sakartvele) klausimais misijai;
 - bt) atsižvelgti į Ukrainos vyriausybės raginimus dislokuoti didesnes tarptautines taikos palaikymo pajėgas Ukrainos ir Rusijos pasienyje bei Luhansko ir Donetsko srityse; kai tik bus įmanoma, visapusiškai įgyvendinant Minsko susitarimus konflikto šalims turėtų būti pasiūlyta dislokuoti ES vadovaujamą BSGP misiją, kuri padėtų vykdyti įvairias užduotis, pvz., šalinti minas, rengti vietas rinkimus ir užtikrinti laisvą prieigą humanitarinės pagalbos organizacijoms;
 - bu) remti laivybos laisvę ir griežtai priešintis Azovo jūros blokadai bei pamažu nuolat Rusijos Federacijos vykdomai Juodosios jūros aneksijai;
 - bv) pripažinti unikalią Rytų partnerystės šalių patirtį ir žinias; pripažinti Rytų partnerystės šalių indėlį į ES bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijas, kovines grupes ir operacijas; toliau remti saugumo sektoriaus reformą (SSR); stiprinti bendradarbiavimą su ES susijusios gynybos politikos srityje, įskaitant dalyvavimą nuolatiniame struktūrizuotame bendradarbiavime (PESCO), kai bus išspręstas trečiųjų šalių dalyvavimo klausimas;
 - bw) pripažinti, kad kibernetinio saugumo sritis yra viena iš sričių, kuriose ES ir Rytų partnerystės šalys gali veiksmingiau bendradarbiauti ir ES gali pasinaudoti Rytų partnerystės šalių patirtimi kovojant su hibridinėmis ar kibernetinio saugumo grėsmėmis; užmegzti oficialų dialogą kibernetiniais klausimais su suinteresuotomis Rytų partnerystės šalimis ir skatinti regiono šalių bendradarbiavimo platformas, kad būtų veiksmingiau kovojama su hibridinėmis grėsmėmis, siekiant padidinti šių šalių, ypač po 2019 m. spalio mėn. Rusijos Federacijos įvykdyto didelio masto kibernetinio išpuolio prieš Sakartvelą, atsparumą;
 - bx) pasmerkti trečiųjų šalių įtaką siekiant pakenkti Rytų partnerystės šalių demokratinei tvarkai, taip pat daryti įtaką rinkimams, skleisti dezinformaciją ir vykdyti tikslines dezinformacijos kampanijas;
 - by) stiprinti bendradarbiavimą didinant Rytų partnerystės šalių socialinį ir institucinį atsparumą, daugiau dėmesio skiriant kovai su dezinformacija, propaganda, manipuliavimu ir priešiška įtaka, kurią vykdo išorės jėgos,

siekdamos suskaidyti ir destabilizuoti Rytų partnerystės šalis, taip pakenkti jų politinių procesų ir santykių su ES vientisumui; padėti suinteresuotoms Rytų partnerystės šalims ES lygmeniu vykdyti veiklą, kuria siekiama kovoti su pirmiau minėtais priešiškais veiksmais, be kita ko, įgyvendinti gerą patirtį ir sprendimus, pavyzdžiui, Kovos su dezinformacija veiksmų planą ir ES kovos su dezinformacija praktikos kodeksą, ir pasinaudoti Helsinkio Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis kompetencijos centro, Rygoje esančio NATO Strateginės komunikacijos kompetencijos centro ir ES Strateginės komunikacijos Rytų kaimynystės šalyse darbo grupės ekspertinėmis žiniomis;

- bz) skatinti integruotą sienų valdymą ir ES bei asocijuotųjų šalių bendradarbiavimą, taip pat skatinti teisės saugos institucijų bendradarbiavimą;
- ca) palankiai vertinti tolesnį ES ir Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimą siekiant skatinti tarptautinį stabilumą ir saugumą, laikantis Visuotinės ES strategijos ir pasiūlyti naujas savanoriško bendradarbiavimo saugumo ir gynybos srityje formas, atsižvelgiant į tai, kad artimiausioje ateityje tai bus interesų sritis, nes ES palaipsniui sieks sukurti Europos gynybos sąjungą;
- cb) skatinti mokslinius tyrimus ir plėtrą (MTP) ir pramonės bendradarbiavimą plėtojant ginkluotę ir karines technologijas bei pajėgumus tarp ES valstybių narių ir Rytų partnerystės šalių;
- cc) pripažinti, kad dėl bet kokio ES dalyvavimo trūkumo ar neveiklumo Rytų partnerystės šalių atžvilgiu bus sukurta erdvė, į kurią galės įsiterpti kiti pasauliniai veikėjai; stiprinti bendradarbiavimą arba sukurti forumą su panašiai mažančiais demokratiniais sąjungininkais ir tarptautiniais subjektais, kad būtų sušvelninta ir neutralizuota neigiama trečiųjų galingų valstybių įtaka Rytų partnerystės regione;

Vietos ir regionų valdžios institucijos ir pilietinė visuomenė

- cd) pripažinti Rytų partnerystės pilietinės visuomenės veikėjų ir organizacijų indėlį į jų šalių ir viso Rytų partnerystės regiono demokratizacijos ir reformų procesus ir raginti Rytų partnerystės šalių vyriausybes jų atžvilgiu užtikrinti didesnę atvirumą ir dialogą, visų pirma prasmingesnį ir veiksmingesnį dalyvavimą politikos formavimo procesuose;
- ce) tęsti plataus masto dialogą su Rytų partnerystės pilietinės visuomenės veikėjais ir didinti ES paramą į demokratiją orientuotų pilietinės visuomenės organizacijų veiklai, skatinant jų veiklą ir saugumą bei užtikrinant jų darbo aplinkos apsaugą;
- cf) didinti ES pastangas stiprinti savo dalyvavimą ir paramą visuomeninėms iniciatyvoms regionuose ir kaimo vietovėse, siekiant plėtoti pilietinės visuomenės organizacinius ir stebėsenos gebėjimus bei vietos demokratinę praktiką;
- cg) stiprinti Rytų partnerystės pilietinės visuomenės gebėjimą atlikti reformų sergėtojos vaidmenį ir reikalauti atitinkamų valstybės institucijų

atskaitomybės, mažinant biurokrtiją ir užtikrinant jos dalyvavimą trišaliuose susitikimuose, įskaitant visus dialogus žmogaus teisių klausimais ir Asociacijos ir bendradarbiavimo tarybos posėdžius;

- ch) skatinti Rytų partnerystės šalių pilietinės visuomenės bendradarbiavimą ir įgyvendinant naują Rytų partnerystės universiteto Ukrainoje projektą įsteigti regioninį centrą, kuris padėtų didinti kompetenciją, ir keistis geriausios praktikos pavyzdžiais bei darbo metodais;
- ci) toliau teikti struktūrinę finansinę paramą ir paramą gebėjimų stiprinimui organizacijoms, kurios padeda nepriklausomiems demokratiją remiantiems pilietinės visuomenės subjektams; primygtinai reikalauti, kad ES, valstybės narės ir nepriklausomos programos, kuriomis remiama demokratija, žmogaus teisės ir teisinė valstybė, įskaitant Europos demokratijos fondą, privalėtų toliau veikti laisvai ir be persekiojimo ar teisminių apribojimų; imtis visų įmanomų priemonių tam, kad būtų užkirstas kelias nepriklausomų NVO išstūmimui nustatant teisminius apribojimus ir finansines kliūtis, selektyviai taikant teisines nuostatas arba aktyviau vykdant veiklą vyriausybės organizuotoms NVO;
- cj) didinti informuotumą ne tik apie ekstremistinių jėgų, bet ir apie valstybės valdžios institucijų prieš pilietinės visuomenės aktyvistus Rytų partnerystės šalyse vykdomus išpuolius, kurių metu pažeidžiamos ES vertybės, tarptautiniai žmogaus teisių standartai ir bendri įsipareigojimai laikytis Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK);
- ck) padidinti ES paramą ir iniciatyvas siekiant stiprinti vietos valdžios institucijas bei jų asociacijas ir sudaryti joms galimybes įgyvendinti nacionalines reformas vietos lygmeniu; propaguoti vietos valdžios institucijų atliekamą politiką formuojančių ir sprendimus priimančių institucijų vaidmenį bei skatinti reguliarią centrinės ir vietos valdžios institucijų keitimąsi informacija apie reformų darbotvarkes aktyviai ir įtraukiai dalyvaujant pilietinei visuomenei ir kitiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams;
- cl) parengti šalių veiksmų planus ir rodiklius, skirtus bendradarbiavimui su vietos ir regionų valdžios institucijomis, remiantis panašaus bendradarbiavimo su pilietine visuomene pavyzdžiais;
- cm) išplėsti Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijos (CORLEAP) atstovavimą formuojant ir įgyvendinant Rytų partnerystės politiką ir padidinti jos pajėgumus remti vietos ir regionų valdžios institucijas joms vykdant svarbius veiksmus; bendradarbiaujant su CORLEAP ir Europos regionų komitetu parengti Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdymui skirtą gebėjimų stiprinimo programą, pagal kurią būtų numatyta imtis sistemingų veiksmų, reikalingų tam, kad būtų sustiprintas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo;
- cn) skatinti aktyvų Rytų partnerystės šalių piliečių dalyvavimą ES finansuojamuose projektuose ir jų savarankiškumą, vadovaujantis principu „iš apačios į viršų“, grindžiamu ES vertybėmis ir standartais;

Geresnė žiniasklaida, komunikacija ir politikos valdymas

- co) pripažinti, kad neturint tinkamos komunikacijos ir informavimo kampanijos tuo metu, kai Rytų partnerystės šalys susiduria su dezinformacijos srautu, gali būti prarastos su Rytų partneryste susijusios dešimtmečių pastangos, investicijos ir pasiekimai; todėl aktyviau vykdyti strateginės komunikacijos veiklą ir plėtojant atvirą dialogą su piliečiais didinti ES teikiamos paramos Rytų partnerystės šalyse matomumą tiek nacionaliniu, tiek vietos lygmenimis; tuo tikslu užmegzti ryšius su mažose bendruomenėse ir kaimo vietovėse gyvenančiais žmonėmis, verslo ir bendruomenių lyderiais, diasporomis ir tautinėmis mažumomis, neapsiribojant ES atžvilgiu jau palankiai nusiteikusiomis gyventojų grupėmis;
- cp) kovoti su prieš ES nukreipta dezinformacija ir propaganda didinant ES ir Rytų partnerystės piliečių informacinį atsparumą ir informuotumą apie Rytų partnerystę ir jos teikiamas galimybes ir naudą, visų pirma susijusias su glaudžiu ES ir Rytų partnerystės šalių politiniu ir ekonominiu bendradarbiavimu, taip pat su asociacijos susitarimo ir (arba) išsamaus ir visapusiško laisvosios prekybos susitarimo įgyvendinimu, susiejant jas su ekonomikos augimu ir didesne prekyba;
- cq) veiksmingiau naudotis esamomis ES struktūromis, pavyzdžiui, pasitelkti EIVT Strateginės komunikacijos Rytų kaimynystės šalyse darbo grupę siekiant nustatyti dezinformacijos ir propagandos kampanijas, kenkiančias ES ir Rytų partnerystės šalių santykiams ir tikslams, ir į jas reaguoti;
- cr) stiprinti ES delegacijas Rytų partnerystės šalyse ir sudaryti joms sąlygas padėti Rytų partnerystės šalims užbaigti reformas ir veiksmingiau informuoti apie tai, kaip ES padeda jų piliečiams; plėtoti daugiau horizontaliųjų ryšių ir didinti ES delegacijų bendradarbiavimą, taip pat skatinti reguliarią keitimąsi informacija, patirtimi ir kitais sėkmingais darbo metodais;
- cs) užtikrinti aktyvesnę ES ryšių biurų valstybėse narėse vaidmenį propaguojant Rytų partnerystės šalių svarbą Europos projektui;
- ct) gerinti ES institucijų, ypač Komisijos ir EIVT, keitimąsi informacija ir išsaugoti institucinę atmintį, visų pirma apie suteiktą paramą ir įgyvendintus techninės pagalbos projektus, kad būtų galima remtis jų rezultatais pradėdant vykdyti naujus projektus ir programas;
- cu) pasinaudoti Jaunųjų ambasadorių programa ir Rytų partnerystės pilietinės visuomenės stipendijomis, sukuriant aktyvų absolventų tinklą remiantis esamais sėkmingais modeliais;
- cv) propaguoti laisvą žiniasklaidą ir saviraiškos laisvę kaip pagrindinį principą, taigi remti demokratinę, nepriklausomą, pliuralistinę ir subalansuotą žiniasklaidos aplinką Rytų partnerystės šalyse, kad būtų užtikrinama vietos žurnalistų, nuomonės formuotojų ir disidentų apsauga nuo priekabiavimo ir bauginimo, suteikiama nediskriminacinė prieiga prie informacijos internete ir

realiame gyvenime ir užtikrinamas prasmingas piliečių dalyvavimas, taip pat apsaugomos ir užtikrinamos žmogaus ir pilietinės teisės;

- cw) didinti paramą vietos lygmens kovai su melagingomis naujienomis, hibridiniu karu komunikacijos srityje arba žiniasklaidos programų blogėjimu, kurie gali pakenkti kovai su korupcija ir melagingos informacijos sklaida siekiant gauti ekonominės ar politinės naudos; toliau plėtoti veiksmus, skirtus visiškam žiniasklaidos nuosavybės skaidrumui užtikrinti; nuolat padėti kiekvienos Rytų partnerystės šalies vietos oficialiai reguliavimo agentūrai ir ją stebėti;
 - cx) remti programas ir reformas, susijusias su žiniasklaidos ir informaciniu raštingumu, kad būtų atsižvelgta į dabartinį skaitmeninį amžių;
 - cy) skatinti Europos žiniasklaidos kūrybinių transliavimą Rytų partnerystės šalyse, taip pat Rytų partnerystės šalių kūrybinių transliavimą ES, siekiant įveikti skirtumus, kuriuos nulėmė pastarųjų dešimtmečių istorija ir per šį laikotarpį skleista melaginga informacija; remti vietos žiniasklaidos priemones, kad jos galėtų naudotis Europos žiniasklaidos programomis, ir glaudaus ES ir Rytų partnerystės žiniasklaidos priemonių bendradarbiavimo iniciatyvas;
 - cz) smerkti tai, kad valdžios institucijos piktnaudžiauja su pandemija susijusiomis priemonėmis siekdamos nutildyti politinę opoziciją, pilietinę visuomenę ir žiniasklaidą, apribodamos jų teisėtas teises;
 - da) stiprinti ir, kai įmanoma, didinti bendras ES ir Rytų partnerystės šalių pastangas skatinti žmonių tarpusavio ryšius ir mainus siekiant sukurti abipusiškai teigiamą gyventojų nuomonę ir tinkamai pasinaudoti Rytų partnerystės šalių piliečių proeuropietiškomis nuotaikomis;
 - db) propaguoti įtraukias ir dalyvaujamasias dialogo ir bendradarbiavimo platformas, suburiančias įvairių sektorių ir lygmenų suinteresuotuosius subjektus, įskaitant politikos formuotojus, ekonominės veiklos vykdytojus, akademinę ir pilietinę visuomenę, taip pat bažnyčias, religines bendruomenes ir mažiau galimybių turinčius piliečius, siekiant kovoti su susiskaldymą skatinančiomis ir ekstremistinėmis tendencijomis politikoje ir visuomenėje bei su dezinformacijos ir propagandos kampanijų poveikiu;
2. paveda Pirmininkui perduoti šią rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai.

TARPTAUTINĖS PREKYBOS KOMITETO LAIŠKAS

Davidui McALLISTERIUI
Užsienio reikalų komiteto
Pirmininkui

Tema: INTA komiteto nuomonė dėl AFET komiteto pranešimo dėl Rytų partnerystės

Gerb. D. McAllisteri,

šiuo laišku kreipiuosi į Jus kaip INTA komiteto nuomonės referentė dėl AFET komiteto pranešimo „*Europos Parlamento rekomendacija Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Rytų partnerystės, rengiantis 2020 m. birželio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimui*“.

INTA komitetas dėl savo nuomonės turėjo balsuoti kovo mėn., tačiau dėl išskirtinių su COVID-19 susijusių aplinkybių iš pradžių planuoti eiliniai posėdžiai buvo atšaukti. Remiantis šiuo metu turima informacija, INTA komitetas gali neturėti galimybės balsuoti dėl oficialios nuomonės prieš planuojamą AFET komiteto pranešimo priėmimą.

Atsižvelgiant, viena vertus, į labai ribotas posėdžių galimybes ir, kita vertus, į AFET komiteto politines prerogatyvas užtikrinti, kad Parlamentas laiku patiektų indėlį rengiantis aukščiausiojo lygio susitikimui, INTA komiteto koordinatoriai savo balandžio 1 d. posėdyje susitarė išimties tvarka pritarti tam, kad INTA komiteto pozicija būtų pateikta kaip kompromisiniai pakeitimai (dėl kurių susitarė frakcijos), kurie būtų perduoti AFET komitetui laišku, jei toks laiškas būtų iš esmės laikomas nuomone ir į jį būtų tinkamai atsižvelgta.

Todėl prašau Jūsų pasidalyti šiuo laišku su komiteto pranešėju ir traktuoti pridėtus pakeitimus kaip INTA komiteto indėlį rengiant AFET komiteto pranešimą dėl Rytų partnerystės. Šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis tikiuosi, kad atitinkamai išnagrinėsite šį laišką Jūsų komiteto balsavimo procedūros metu.

Pagarbiai

Markéta GREGOROVÁ

Kopija: Bernd LANGE, INTA komiteto pirmininkas
Petras AUŠTREVICIUS, AFET komiteto pranešėjas

Priedas: Tarptautinės prekybos komiteto (INTA) pozicija laiško forma

Rekomendacija Tarybai, Komisijai ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Rytų partnerystės, rengiantis 2020 m. birželio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimui

Tarptautinės prekybos komiteto (INTA) pozicija laiško forma

(INTA komiteto nuomonės referentė: Markéta Gregorová)

1. pabrėžia, kad Rytų partnerystė yra svarbi ES kaimynystės politikos dalis ir jos tikslas yra siekti politinės asociacijos, užtikrinant tolesnę ekonominę integraciją, skatinant klestėjimą ir nustatant bendrų uždavinių, įskaitant darnų vystymąsi, sprendimo platformą;
2. primena, kad Parlamentas siekia stiprinti Rytų partnerystės šalių socialinę ir ekonominę integraciją ir kad bendras tikslas ir toliau yra integracinė ekonominė plėtra; mano, kad tuo tikslu svarbu sukurti papildomų rinkos galimybių, kaip antai galimybė naudotis paslaugomis, geresnė skaitmeninė ekonomika ir sujungiamumas, ypač viešųjų pirkimų, energetikos ir transporto infrastruktūros srityse, ir tomis galimybėmis pasinaudoti; pabrėžia, kad energetikos sektoriaus projektais, ypač tais, kuriuose dalyvauja EIB, ERPB ir kitos viešosios finansų įstaigos, turėtų būti siekiama klimato tikslų ir jie turėtų būti suderinti su ES aplinkos teisės aktais, visų pirma susijusiais su biologinės įvairovės ir saugomų teritorijų išsaugojimu ir konsultacijomis dėl projektų, darančių poveikį saugomoms teritorijoms, taip pat atsižvelgiant į vietos bendruomenės nuomonę; pabrėžia, kad pagal ES strategiją dėl glaudesnių sąsajų Rytų partnerystės regionui reikia teikti svarbiausią prioritetą, ir šiuo atžvilgiu pažymi, kad svarbu remti IRT sektoriaus augimą ir plataus užmojo infrastruktūrą; ragina Rytų partnerystės šalis ir Sąjungą bendradarbiauti finansuojant būtinas reformas, kurios gali dar labiau sustiprinti jų santykius dvišaliu ir daugiašaliu lygmenimis;
3. pažymi, kad tokie klausimai kaip aukštas korupcijos lygis, bankinis sukčiavimas, oligarchų įtaka, neoficiali ekonomika ir prastas valdymas Rytų partnerystės šalyse kelia rūpesčių; ragina Rytų partnerystės šalis pagerinti padėtį teisinės valstybės srityje, panaikinti minėtas problemas ir išspręsti neteisėtos prekybos problemą; ragina vykdyti Europos politiką siekiant padėti Rytų partnerystės šalims gerinti valdymo kokybę ir modernizuoti savo visuomenę; ragina Rytų partnerystės šalis užtikrinti visapusišką pagarbą žmogaus teisėms ir demokratijai; pabrėžia, kad tolesnės teismų reformos, korupcijos lygio mažinimas, ES standartų taikymas, konkurencijos užtikrinimas ir verslo aplinkos gerinimas yra labai svarbūs veiksniai užtikrinant didesnę tikrumą ir saugumą suinteresuotiesiems ekonomikos subjektams, įskaitant investuotojus, ir taip didinant investicijas bei geriau išnaudojant visą ekonominės plėtros potencialą; atkreipia dėmesį į tai, kad asociacijos susitarimai ir išsamūs ir visapusiški laisvosios prekybos susitarimai su Gruzija, Moldova ir Ukraina, taip pat visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimas su Armėnija yra reformų gairės;
4. pabrėžia Rytų partnerystės šalių ir ES išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos erdvių (IVLPE), visapusiškų ekonominės partnerystės susitarimų bei partnerystės ir

bendradarbiavimo susitarimų svarbą, taip pat visapusiško minėtų susitarimų įgyvendinimo svarbą; ragina ES atidžiai stebėti ir remti minėtų susitarimų įgyvendinimą teikiant koordinuotą pagalbą, skatinti darnų vystymąsi ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų iki 2030 m. siekimą, įskaitant ekonominę plėtrą, ir remti ekonomines reformas, taip pat esmines bankų ir finansų sektorių reformas, kuriomis siekiama kovoti su pinigų plovimu ir mokesčių slėpimu; primygtinai ragina ES užtikrinti, kad IVLPE neprieštarautų klimato srities tikslams ir iniciatyvoms, nustatytoms pagal Europos žaliojo kurso programą; primena, kad į išsamius ir visapusiškus laisvosios prekybos susitarimus visada turi būti įtraukti tvirti, privalomi ir vykdytini darnaus vystymosi skyriai, kuriuose būtų visapusiškai laikomasi tarptautinių įsipareigojimų, visų pirma Paryžiaus susitarimo, ir kurie atitiktų PPO taisykles; pabrėžia ES pagalbos Rytų partnerystės šalims svarbą norint padėti joms pasiekti šiuos tikslus; tikisi, kad prekybos santykių su ES stiprinimas remiantis išsamia ir visapusiška laisvosios prekybos erdve ir padidėję prekybos srantai trumpuoju laikotarpiu padės išvengti staigaus ekonomikos sulėtėjimo Rytų partnerystės šalyse ir galėtų turėti teigiamą ilgalaikį poveikį;

5. ragina Europos Komisiją toliau remti reformas Rytų partnerystės šalyse teikiant tolesnę techninę ir finansinę paramą, siekiant pagerinti išorės investicijų sistemą, visų pirma nuspėjamumo, tikrumo ir investuotojų apsaugos srityse, ir siekiant prisidėti prie tvarių ilgalaikių investicijų Rytų partnerystės šalyse; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad svarbu įvairinti ekonomiką ir remti MVĮ palankią verslo aplinką siekiant plėtoti regiono gebėjimą toliau diegti inovacijas įvairiuose ekonomikos sektoriuose; ragina Komisiją išnagrinėti galimybę stiprinti sektorių bendradarbiavimą švietimo ir mokslinių tyrimų, inovacijų, IRT ir skaitmeninimo, taip pat žaliųjų technologijų srityse, siekiant dalytis praktine patirtimi ir geriausia praktika; pabrėžia tikslinių jaunimo programų Rytų partnerystės šalyse svarbą siekiant pagerinti jaunimo padėtį darbo rinkoje, kurti deramas darbo vietas ir remti judumą bei ciklinę migraciją;
6. ragina Komisiją kuo greičiau pateikti Sąjungos ir Rytų partnerystės šalių prekybos ir asociacijos susitarimų įgyvendinimo ataskaitą, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama Rytų partnerystės šalių visuomenių socialiniam, aplinkos ir ekonominiam vystymuisi, be kita ko, įgyvendinant Paryžiaus susitarimą; ragina Europos Komisiją išplėsti bendradarbiavimą su Rytų šalimis partnerėmis, kad būtų sustiprintas pilietinės visuomenės vaidmuo prekybos susitarimų ir santykių priežiūros srityje.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	19.5.2020
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 54 -: 12 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Bănescu, Lars Patrick Berg, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Diana Riba i Giner, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Sergei Stanishev, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Attila Ara-Kovács, Nicolas Bay, Markéta Gregorová, Andrzej Halicki, Marisa Matias, Mounir Satouri

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

54	+
ECR	Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski
NI	Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko, Andrzej Halicki
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Attila Ara-Kovács
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Diana Riba i Giner, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Markéta Gregorová, Mounir Satouri

12	-
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky, Nicolas Bay
GUE	Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz, Marisa Matias
NI	Kostas Papadakis
S&D	Dietmar Köster

4	0
ECR	Charlie Weimers
ID	Lars Patrick Berg
NI	Fabio Massimo Castaldo
S&D	Sergei Stanishev

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė